

Dios
ES
amor

Ser'i Otrobanda
Curaçao

O

T

C

Inhoud

Voorwoord <i>Sinaya Wolfert</i>	7
Intro	21
IJzerstraatkwartier	41
Quinta	83
Hoogstraat	115
Koralengebied	157
San Mateo	203
Nawoord <i>Norman de Palm</i>	254
Literatuur	255
Colofon	256

Beschilderd monument in de Curaçaostraat in Quinta.

Voorwoord

In 2006 wilde ik de wijk achter de Landsloterij aan de Breedestraat verkennen. Een man waarschuwde mij dat ik dat beter niet kon doen. Te onveilig.

In 2017 deed ik een nieuwe poging, vastberaden me dit keer door niets te laten weerhouden. Nu, vijf jaar later, laat ik mijn wandelingen door Ser'i Otrobanda, de berg van Otrobanda, aan u zien in beeld en tekst. De COVID-19-pandemie die in maart 2020 haar intrede deed op Curaçao trof ook deze wijk hard en maakt vanzelfsprekend deel uit van dit boek.

Voor mij is Ser'i Otrobanda een weerspiegeling van heel Curaçao. Een wijk vol contrasten met een mengelmoes aan culturen. Alle ingrediënten van de Curaçaose samenleving lijken hier samen te komen. Je vindt er lokale bewoners maar ook Venezolanen, mensen uit Haïti, Santo Domingo, Colombia, Suriname en Nederland. Bewoners die het financieel goed hebben leven naast mensen die moeten zien te overleven en soms niet eens stromend water, gas en licht hebben. Men gebruikt elkaars kennis en vaardigheden en probeert medebewoners die het nodig hebben te helpen en een goede buur te zijn. Bij hen allen zie ik trots: trots op de wijk, trots op hun huis, trots op hun leven daar. Want ja, hun wijk is 'Otrobanda (the) City', OTC. Wie goed kijkt ziet die letters overal in de wijk geschilderd.

Anders dan in Punda heeft Ser'i Otrobanda een gemeenschap met een kerk, scholen, winkels, cafés, restaurants, bedrijven, sportveldjes, speeltuinen. Het is, kortom, een heel stadje. Een stadje dat in 2019 eindelijk een goede infrastructuur kreeg, want riolering en goed begaanbare straten waren tot die tijd nog niet vanzelfsprekend. Het stimuleerde de bewoners minder afval neer te gooien, plantjes voor hun woning te plaatsen en hun straat zelf schoner te houden.

Tot 1960 was Ser'i Otrobanda meer één buurt; weliswaar opgedeeld in kleinere wijkjes maar men hoorde bij elkaar. Door de aanleg van de Koningin Julianabrug is de wijk helaas gespleten. Straten als

de Frederikstraat en de Curaçaostraat maar ook de Hoogstraat zijn in twee delen opgedeeld. Families hebben moet wijken voor de aanleg van de brug.

Ik toon u het leven in het huidige Ser'i Otrobanda dat ik opdeel in vijf subwijken al zijn de meningen verdeeld over de exacte grenzen van het gebied: het IJzerstraatkwartier, Quinta, het Korallengebied, San Mateo en de Hoogstraat met haar chique uitstraling die er dwars doorheen loopt. De verschillende tekstblokken in het boek zijn gerelateerd aan deze subwijken met daarbij passende beelden. Aansluitend aan de tekstblokken staan foto's van het hele gebied door elkaar wat de diversiteit van de wijk beter zichtbaar maakt. Tegelijkertijd verdwijnen daardoor de grenzen tussen de subwijken waardoor ze samenvloeien en er meer saamhorigheid ontstaat. Aan deze onderlinge verbinding wordt nog gewerkt en zal veel aandacht krijgen in de toekomstige plannen.

Veel bewoners lieten mij toe in hun huis. Ik realiseer me hoe bijzonder dat is want daarmee namen zij mij mee in hun intiemere wereld die normaal gesproken afgesloten is voor de buitenstaander. Ik heb geprobeerd zo respectvol mogelijk beeld te maken. Dit beeld is essentieel om u het contrastrijke leven in de wijk te tonen. Ik hoop dat u de sfeer voelt en voelt wat ik voel. De fotografie is aangevuld met teksten van Jeannette van Ditzhuijzen met onder meer verhalen van mensen die er gewoond hebben of er nu leven. Het verleden smelt samen met het heden met een blik in de toekomst.

De wijk ondergaat momenteel veel veranderingen die zich vanaf 2019 als een steeds groter wordende olievlek verspreiden: vervallen panden worden opgekocht en opgeknapt; er worden nieuwe activiteiten georganiseerd; nieuwe bedrijven en bewoners vestigen zich; horeca en kunstenaars drukken hun stempel op de buurt. Inmiddels komen ook bewoners uit andere wijken en toeristen erop af om het eerder onbekende(re) deel van Otrobanda te aanschouwen en van te leren.

'Otrobanda (the) City'

Een smeltkroes die aantoont dat een volkswijk een voorbeeldwijk kan zijn.
De wijk raakt mij.

© Sinaya Wolfert

Frits repareert een auto in de Kaya Augusto Fraai in het IJzerstraatkwartier. Hij is met pensioen maar klust nog regelmatig bij. Op de achtergrond een mural van kunstenaar Jhomar Loaiza die in Quinta woont. In Kaya Augusto Fraai staan vele sociale woningbouw huisjes van Fundashon Kas Popular (FKP) die speciaal voor het eerste Kaya Kaya straatfestival in 2018 (p.50) opnieuw zijn opgeknapt.

De Hoogstraat tijdens de lockdown in tijden van corona in 2021. Deze straat met haar sjeke uitstraling loopt dwars door Ser'i Otrobanda en vormt een groot contrast met andere straten in de wijk. Rechts voor in beeld staat het "Italiaanse huis" (p.120).

Mevrouw Griselda Barbolina (1933) woont al vanaf 1969 in de Seranostraat (Koralengebied).

Otrobanda.” Op de plek van Hotel Kurá Hulanda was ook een pleintje waar de jongens uit de buurt voetbal of honkbal spelen.

Een andere activiteit is met vriendjes naar de pijlers van de brug gaan, op Quinta. “Dan namen we eten mee en maakten we onder de brug stoofvlees klaar. Van de tuin bij Kas di Alma Blou, die vol met passievruchten stond, namen we de vruchten mee om er sap van te maken.”

Haven en zeemanshuizen

Het aantal schepen dat de haven van Curaçao bezoekt is sinds de komst van de raffinaderij in 1914 aanzienlijk toegenomen. Eind jaren dertig heeft driekwart van het havenverkeer met de raffinaderij te maken. Dat aantal loopt in de jaren vijftig weliswaar terug tot vijftig procent, het gaat nog altijd om een totaal van 7.538 schepen in 1959. Een eeuw eerder voer niet meer dan een duizendtal schepen de haven binnen.

Met zo veel scheepsverkeer verbaast het niet dat Curaçao vanaf de jaren dertig van de vorige eeuw maar liefst drie zeemanshuizen telt. Ze staan alle drie op Ser'i Otrobanda, twee daarvan liggen aan de Klipstraat, het derde aan de Hoogstraat (p.122).

De zeemanshuizen zijn bedoeld voor zeelieden die naar de vaste wal gaan wanneer hun schip de haven van Curaçao aandoet. Omdat Noorwegen een flinke handelsvloot heeft, sticht de Lutherse Staatskerk van Noorwegen in 1939 de Zeemansmissie op Curaçao. De eerste 'Norsk Sjømanskirken' staat op Berg Altena en verhuist in 1947 naar Klipstraat 19, dichterbij de Sint Annabaai en de haven.

Dit pand met de naam Saint Colombain heeft de pianist en componist Jules Blasini, een leerling van Jan Gerard Palm, in 1880 laten bouwen. Blasini laat daarvoor het huis afbreken waarin de vrijmetselaarsloge Igualdad vanaf 1855 haar basis had. De vrijmetselaarsloge verhuist voor korte tijd naar de Frederikstraat en komt uiteindelijk in het pand naast Stroomzicht terecht. Eind negentiende eeuw geeft de moeder van Blasini regelmatig huisconcerten in Saint Colombain.

Ten tijde van het zeemanshuis klinkt er opnieuw muziek vanuit dit huis. Toenmalige buurtbewoners herinneren zich dat het Noorse volkslied via een luidspreker over de Sint Annabaai galmt wanneer een Noors schip de haven in- of uitvaart. De bezoekers van de zeemanskerk zijn Noorse bemanningsleden van tankers en cruiseschepen. Rond 1980 wordt dit zeemanshuis gesloten.

Het andere, rooms-katholieke, zeemanshuis ligt eveneens aan de Klipstraat, op nummer 49-53, op de hoek van de IJzerstraat. Dit zeemanshuis wordt in 1931 gesticht en ondanks de katholieke signatuur zijn zeelieden van alle gezindten er welkom. Het tehuis beschikt over een biljart, een piano, een grammofoon en een groot aantal boeken. Ook is er een kantine en organiseert het bestuur feest- muziek- en filmavonden, en verder voetbal- en tafeltenniswedstrijden; uiteraard zijn er kerst- en paasvieringen voor de zeelieden. Overigens hadden de officieren enerzijds en de stokers en matrozen anderzijds wel elk een aparte verdieping.

In 1941 wordt het zeemanshuis met een nieuwe vleugel uitgebreid, waar zeelieden kunnen overnachten. Omdat de ruimte in 1947 nog steeds te klein blijkt voor de duizenden zeelieden die jaarlijks dit huis bezoeken krijgt het uitbreiding met het pand Klipstraat 31-45. Door de afbraak van een deel van de Klipstraat voor de aanleg van de De Rouvilleweg ligt het zeemanshuis dan aan de haveningang met zicht op de in- en uitvarende schepen. Volgens de Amigoe is het Seamen's Home dan 'vrijwel de mooiste club van de stad'.

Angelique Schoop, die in de jaren zestig in de Hoogstraat woont, vertelt dat dit zeemanshuis destijds ook de plek is waar zij en haar vriendinnen iets gingen drinken. “Het was heel toegankelijk.”

De naam van het zeemanshuis wordt Stella Maris, naar de Vereniging van katholieke marinemannen Stella Maris die in 1938 is opgericht. Het zeemanshuis wordt in 1979 gesloten. Later komt Hotel Stellaris in dit pand, maar ook dit stopt zijn activiteiten. Het gebouw is uiteindelijk in vlammen opgegaan en neergehaald.

Bario Hotel en Kaya Kaya

Kurt Schoop is begin deze eeuw een van de mensen die de schoonheid en de aantrekkelijkheid van de buurt inzien. Hij huurt dan een huis in de Ferdinandstraat en koopt het naastgelegen pand, dat hij grondig laat verbouwen. Inmiddels bewoont hijzelf een deel van dit huis, waar je binnen nog het oude aquaduct naar de waterbak kunt zien.

Samen met zijn zakenpartner Clayton Lasten begint Kurt het Bario Hotel aan de Emmastraat. Dit hotel heeft fraai ingerichte kamers en is inmiddels het bruisende hart van dit deel van Ser'i Otrobanda. Er is een bar, je kunt er wat eten of op het terras zitten. Verder worden er geregeld muziekavonden en feesten georganiseerd. In de bar, de schoonmaak en

Kurt Schoop op zijn patio aan de Ferdinandstraat.

Gianina (Nina) en Giandra (Gigi) uit Quinta helpen mee met de oogst van de Ferdinand Forrest.

Vele arbeidershuisjes worden van binnen opgeleukt met de prachtigste gordijnen.

Vele houten arbeidershuisjes kenmerken zich door de vele gordijntjes en hoekjes met religieuze artefacten in een meestal kleine maar zeer sfeervolle huiskamer.

San Mateo

Ser'i Otrobanda Het van Curaçao

De tin púe clausura
Draai de púe op de man
púe Wess, x'u púe op de tin

De tin púe clausura
Draai de púe op de man
púe Wess, x'u púe op de tin

ISBN 978-90-828737-2-6

9 789082 873726